מג.

לבה מנו חבמים את אלו. תימה לרשב"ה הא אינטריך למנותם

ועוד הקשה דת"ק שמנאם לית ליה האי כללא דהא איכא תכשיטי

לאשמועינן שהן בלאו ולא בכרת ותירץ ר"י דלא הוה ליה לאשמועינן אלא תרי מינייהו א חד לנוקשה בעיניה וחד ע״י תערובת

נשים שהן מין דגן ואין עובר בפסח

אלא רבי אליעזר הוא דקאמר לה:

מאן תנא חמץ גמור ע"י תערובת

ואור"י דהתם נמיג איכא שום הרא

דמרבינן מיניה חמץ נוקשה והא דתניא

בפרק כל המנחות באות מלה (מנחות

דף נג:) אין מחמילין בתפוחים דהוי

חמץ נוקשה ד כדמשמע החם היינו

לכתחילה אבל בדיעבד כשר:

וא"ת ונימא דמשום הכי לא

יהודה. מדאורייתא אפי׳

לר"י הא תרי כי כל כתיבי

ואילן נוקשה בעיניה לא קתני.

חשיב ליה משום דכ"ש הוא כדאמר רב

נחמן וי"ל דאי כ"ש הוא הוה ליה למיתני

לאשמועינן דלית ביה כרת:

ונותנו לפני כלבו דר"מ לרבי

באכילה שרי כדאמרינן בפ״ק דחולין

(דף כג:)י דמלה מעלייתה היה חלה

מדרבנן אסור:

ההוא כל לאתויי נשים. מימה

גבי כרת כי כל אוכל חמץ ונכרתה וכי

כל אוכל מחמלת ונרבינן עירובו

לכרת ואפילו לרבנו דלא דרשי כל כי

כל דרשי ואור"י דפשיטא ליה לגמרא

ונוקשה בעיניה בלאו. משמע

מי"ק ט: יו) שכנו פ. נוו ק ט.
[ע"ש], ב) שם מנחות פו.
מגילה יג, ג) [לקמן מח:
מנחות נג. חולין כג:],
ד) לעיל כח:, כ) [לעיל כח: וכן בילקוט ליתא לתיבת מחמלת ועי׳ רש״י לעיל כח: כתב ה"ג חמץ אין סוכה כח. יבמות סוכט כוו. פלו: ב"ק טו. חמורה ב: נדה מח: [קדושין לה.], ז) [אשה לאיש], ה) [ובמנחות פירש"י שקורין בלישמא], ט) [לקמן

מק:ז, י) וושסז.

תורה אור השלם וּבְהַגִּיעַ תֹר נַעֲרָה וְנַעֲרָה לְבוֹא אֶל הַמֶּלֶךְּ אֲחַשְׁוַרוֹשׁ מִקַץ הֶיוֹת ֹלְה בָּדַת הַנָּשִׁים שִׁנֵים עַשֵּׁר חדש כי כן ימלאו ימי מְרוּפֵיהֶן שִׁשְׁה חֲדְשִׁים בְּשָׁמֶן הַמֹּר וְשְׁשְׁה חֲדְשִׁים בִּבְּשְׁמִים הַדְשִׁים בִּבְּשְׁמִים

וֹבְתַמְרוּקֵי הַנְשִׁים:

בַּל מַחְמֵצֵת לא 2. בָּי, בַּיִיְבֶּי, בָּוֹ תֹאכֵלוּ בְּכֹל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם תֹאכְלוּ מַצוֹת: שמות יב כ

3. שָׁבְעַת יָמִים מֵצוֹת תֹאכֵלוּ אַךְ בֵּיוֹם הָרְאשׁוֹן תַּשְׁבִּיתוּ שְָׂאֹר מִבְּתֵיכֶם ַנְּשְּׁבְּוּנוּ שְּאוּ בִּבְּנֵינְבּ בִּי בָּל אֹבֵל חָמֵץ וְנְבְרְתָה הַנָּפֶשׁ הַהִּוֹא מִיִּשְׂרְאֵל מִיּוֹם הָרְאשׁן עַד יוֹם מומות ור מו ימצא בבתיכם כי כל אַבל מַחְמֶּצֶת וְנְבְּרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִּוֹא מֵעֲדַת יִשְׂרָאֵל בָּגֵר וּבְּאָדָח הָנֶפֶשׁ שמות יב יט וְאָבֶּ ץְּ, שמותיביט 5. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ אוֹ אִשָּׁה בִּי יַעֲשׁוּ מְּבֶּל חַטאת הָאָרָם לִמְעל מִעַל בַּיִי וְאָשְׁמְה הנפש ההוא:

רמדרר ה ו

הגהות הב״ח

(A) גם' שהגיעו לפירקן ולא הגיעו בנות כל"ל ותיבת לשנים נמחק ונ"ב עי' פ' המוליא "ן דף פ' ע"ב: (ב) שם דבר אחר מנין ת"ל כל אוכל מחמנת:

מוסף רש"י

לפרקן ולא שהגיעו לפרקן ו הגיעו לשנים. שה שתי שערות ולא שהביאו ומתכיישות נדנר (שבת פ:) שאינן ננות י"ב שלינן כנות י"ב שאינן כנות י"ב ויוס אחד שעדיין דין שיהא להן אינו . סופלות. (::) מושחות (שבת פ:) השיער נסיד ומשירות אותן (מו"ק ס:) אורחא דמילתא נקט,שדרכן להשיר לפי שלא הגיעו לפרקן ודרך עניות טופלות בסיד (שם מכת"י). סטכת. שקורין בלשמ"ח (מנחות פו.). אנפיקנין. לתנו במנחות (פה:) אין אנפיקנין שבת dien

שם). שלא הביא שליש. שט). שדא הביא שילש. שלא כשלה שליש (חדק שט). ולמה סכין אותו. היינו שמן המור (שבת שט) או: אכל הני קא מהדר דקאמר טופלין כר (חדק שט). שמשיר את השיער. לפי שהוא כוסר ויש כו כח (מנוחות שט). ומעדן את הבשר. מלהיע (מגילה יג. ובבדח הוסיף: וחצהיל). לכל עונשין שבתורה. לאו וכרת, אכל עשה לא הוי עוע הלכך מלות עשה שהומן גרמא נשים פטורות, אכל לא מעשה בין שהומן גרמא בין שלא הומן גרמא נשים חיבות (יבמות פד.).

לפרקן והן לא הגיעו לכלל שנים ובושות על כך: עשירות טופלות אותן בסולת. ומשיר את השער: אנפיקינון. במנחות [פה:] תנן אנפקינון

> אשקלייר"א: שיהא בקי בהן. שידע ממה הן עושין אותו שיהא נזהר בהן כשיביאו לו כומח ידע שיש חלב ויש שם חמד אם פסח הוא: מתכילתא. שום לפתו ללפת בו את הפת: כיון דשמע. שקראו שמו כותח: פירש. שבקי היה וידע שיש שם חלב: מאן תנא. דמתני׳ דאית ליה חמץ דגן גמור שנתערב במין אחר ואינו בעין שנימוח אי נמי חמך נוחשה רע ואיתיה בעיניה מוזהריז על אכילתו בלאו דקתני מתניתין כותח הבבלי ושכר המדי חמץ דגן גמור אלא שנתערב בדבר אחר ותכשיטי נשים בעיניה הוא אבל נוקשה הוא דאינו ראוי לאכילה וקתני באזהרה דעובר עליהן בלחו: שיחור. שלח נתחמץ כל לורכו. שיאור פליגי במתני'ט ר"מ הרי שיאור את שהכסיפו פניו וזהו תחלת חימולו ולר׳ יהודה הוי שיאור שהתחיל ליסדק כבר סדקין דקין כקרני חגבים אחד לכאן ואחד לכאן אבל שהכסיפו פניו לרבי יהודה מלה היא ולר"מ קרני חגבים חמץ גמור הוא. והכא הכי קאמר שיאור ישרף דאסור בהנאה שיאור דר"מ הכסיפו פניו ישרף לר"מ ושיאור דרבי יהודה ישרף לרבי יהודה וסיפא דהתני ונותנו לפני כלבו אליבא דרבי יהודה קאמר ליה ואשיאור דר"מ קאי והאוכלו בארבעים אתאן לר"מ כלומר לר"מ האוכלו לשיאור זה שרבי יהודה מתיר בהנאה סופג את הארבעים. אלמא שמעינן ליה לר"מ דאית ליה חדא מהני תרתי דמתני׳ דקאמר נוקשה בעיני׳ בלאו כגון שיאור דנוקשה הוא דאינו ראוי לאכילה הואיל והחמיץ קלת ולא גמר ולהחמיץ עיסות אחרות כשאור נמי לא חזי וקאמר בלאו וכ"ש חמץ גמור ע"י תערובת דקסבר רב יהודה ע"י תערובת חמיר מנוקשה בעין והאי לאו דנוקשה נפקא ליה מכל מחמלת לא תאכלו כל רבויא הוא כדלקמן: ועל עירובו בלחו. מכל מחמלת כדלקמן: מ"ע לא אמר כדרב יהודה. דמוקי מתניתין כר"מ: רב נחמן ס"ל נוקשה בעיניה חמור מחמך גמור ע"י מערובת: סנים כווסים דרב יהודה. דאמר חמך גמור בתערובת חמור: לענין כרת לא כתיב כל מחמצת אלא כל אוכל חמץ ולקמן מפרש ליה: כותח ושכר וחומץ וזיתום כולן חמץ גמור מעורב בהן כותח איכא פת

שהגיעו לפרקן ולה הגיעו לשנים. שיש להן שערות כחילו הגיעו לא יביא ומפרש ר' יהודה אנפקינון הוא שמן זית כו': סטכת. לא איתפרש: ומעדן את הבשר.

שהגיעו לפרקן ולא הגיעו (6) לשנים בנות עניים (מופלות אותן בסיד בנות עשירים מופלות אותן בסולת בנות מלכים בשמן המור שנא' יששה חרשים בשמן המור ∘מאי שמן המור רב הונא בר ירמיה אומר סמכת רב ירמיה בר אבא אמר שמן זית שלא הביא שליש תניא ר' יהודה אומר אנפיקנין שמן זית שלא הביא שליש ולמה סכין אותו מפני שמשיר את השיער ומעדן את הבשר: זה הכלל כל שהוא ממין דגן: תניא א"ר יהושע וכי מאחר ששנינו כל שהוא מין דגן הרי זה עובר בפסח למה מנו חכמים את אלו כדי שיהא רגיל בהן ובשמותיהן כי הא דההוא בר מערבא איקלע לבבל הוה בישרא בהדיה אמר להו קריבו לי מתכילתא שמע דקאמרי קריבו ליה כותח כיון דשמע כותח פירש: הרי אלו באזהרה: מאן תנא דחמץ דגן גמור ע"י תערובות ונוקשה בעיניה בלאו אמר רב יהודה אמר רב ר"מ היא דתניא שיאור ישרף ונותנו לכלבו והאוכלו בארבעים הא גופא קשיא אמרת שיאור ישרף אלמא אסור בהנאה והדר תני ונותנו לפני כלבו אלמא מותר בהנאה הכי קאמר שיאור ישרף מדר"מ לר' מאיר דר' יהודה לר' יהודה ונותנו לפני כלבו דר' מאיר לר' יהודה והאוכלו בארבעים אתאן לר' מאיר שמעינן ליה לרבי מאיר נוקשה בעיניה בלאו וכל שכן חמץ דגן גמור על ידי תערובת רב נחמן אמר ר"א היא דתניא "על חמץ דגן גמור ענוש כרת על עירובו בלאו דברי ר' אליעזר וחכמים אומרים על חמץ דגן גמור ענוש כרת על עירובו בלא

כלום ושמעינן ליה לר' אליעזר דאמר חמץ דגז

דחתה לשום דרשה: סלהא גמור על ידי תערובת בלאו וכל שכן נוקשה בעיניה ורב נחמן מ"ם לא אמר כרב יהודה אמר לך דילמא עד כאן לא קאמר ר"מ התם אלא נוקשה בעיניה אבל חמץ דגן גמור על ידי תערובת לא ורב יהודה מ"מ לא אמר כרב נחמן אמר לך עד כאן לא קאמר ר"א התם אלא חמץ דגן גמור ע"י תערובת אבל נוקשה בעיניה לא אמר תניא כוותיה דרב יהודה יכל מחמצת לא תאכלו לרבות כותח הבבלי ושכר המדי וחומץ האדומי וזיתום המצרי יכול יהא ענוש כרת ת"ל יכי כל אוכל חמץ ונכרתה על חמץ דגן גמור ענוש כרת ועל עירובו בלאו מאן שמעת ליה דאמר על עירובו בלאו ר"א היא ואילו נוקשה בעיניה לא קאמר ש"מ נוקשה לר"א לית ליה ור"א עירובו בלאו מנא ליה דכתיב כל מחמצת לא תאכלו אי הכי כרת נמי לחייב דהא כתיב יכי כל אוכל מחמצת ונכרתה ההוא מיבעי ליה "לכדתניא "(מחמצת) אין לי אלא בל אוכל מחמצת ונכרתה אי הכי דלאו שנתחמץ מאליו מחמת ד"א מניין ת"ל כל פי מחמצת ונכרתה אי הכי דלאו

נמי להכי הוא דאתא אלא מעמא דר"א מכל התם נמי הכתיב כל ההוא מיבעי ליה לרבות את הנשים נשים מדרב יהודה אמר רב נפקא יהאמר רב יהודה אמר רב וכן תגא דבי ר' ישמעאל אמר קרא זאיש או אשה כי יעשו מכל חמאת האדם השוה הכתוב "איש לאשה לכל עונשין שבתורה איְצמריך ובהנך תלתא איכא שערי וכולהו בני אכילה ושתיה נינהו אבל זומן ועמילן וקולן דנוקשה הוא ובעיניה הואיל ולאו בני אכילה נינהו לא תנינהו והיינו כדרב יהודה דאמר מודה היה ר"א בנוקשה בעיניה דפטור: ור"א עירובו בלאו מנא ליה. פשיטה מדאפקיה בלשון מחמלת וגבי כרת נמי מחמלת כחיב: ההוא. מחמלת דגבי כרת לאו לעירובו אתה אלא לנתחמץ

י וכש״כ נוקשה בעיניה. רב יהודה לא אמר כרב נחמן, אמר לך רב יהודה אליעזר לא אמר אי מחמת דבר אחר: אי הכי. האי דגבי לאו נמי אימא לאוהורי אנתחמץ מחמת דבר אחר אתא ואוהרה דתערובת מנא ליה: ע"י תערובות שהוא בלאו, אבל נוקשא בעיניה לא. תניא כרב יהודה, כל התם נמי. גבי כרת הא כתיב כל אוכל מחמצת ונכרתה: לכל עונשין. מכאן שהנשים חייבות על כל לא תעשה שבתורה שהרי עונשן מלקות:

מלומ

מחמצת לא תאכלו, לרבות רוחם הרבלי ושבר המדי וחומץ האדומי. יכול יהא ענוש כרת ת"ל כי כל אוכל מחמצת ונכרתה על חמץ דגן גמור ענוש הוריה ובבר בלאו... ברת ועל עירוכו כלאו. מאן דשמעת ליה בהדיא על עירוכו בלאו רי אליעזר, ואלו הני דפשיטנא דאינון נוקשה בעיניה זומא של צבעין ועמילן של טבחים וקולן וויתום שיירינהו, ש"מ דלית ליה לר' אליעזר נוקשה בעיניה בלאו ואיתוקמא

מה היה כדב המהכנה ובשהוה והיה החוברת היה ביל היה היה את ליהום שהיה בלין בינה את היה בינה היה בינה היה בינה היה מהוד "א. אי הכי אימא מחמצת דלאו מני להכי והא דאת, ושנינן טעמא דר' אליעור דריש מכל מדכתיב כל מחמצת לא תאלו ואפילו עייה ערובת לא היה כי ארים מהלה בילה לל לרבות בל המחמיצין ואפילו ע"י תערובת לא האפילו ע"י האפילו ע"י תערובת לא האפילו ע"י עדובת האפילו ע"י עדובת האפילו עדיה האפילו עדובת האפילו עדיה האפילו עדובת האפילו עדובת האפילו עדום האפילו עדובת האפיל שנאמר כי כל אוכל מחמצת ונכרתה. מדכתיב כי כל אוכל מחמצת ונכרתה. לרבות כל מי שאוכל ואפילו נשים. ואסיקנא דנשים חייבות באכילת מצה ואסורות באכילת חמץ בפסח.

ד א מיי׳ פ״א מהלכות חמץ הלכה ו סמג לאוין

לעזי רש"י אישהלייר"א. יבהיה (את

מוסף תוספות

בשמעתין דאי לאו דאיתרבי חמך נוקשה למלקות אפילו איסור לא היה א. כותח הבכלי ועמילז בו ותימה לר"י דבפ"ק דחולין (דף כג:) בעי רבי זירא הרי עלי לחמי תודה מן ב. אבל לעניז תודה לא החמץ או מן המלה והביא שיאור מהו שיאור דמאן אי דר"מ לר"מ מדלקי שס. ד. ומה בכך הא אמרינן דאיתרבי חמץ שט. היהות בכן אמרינן דאיתרבי נוקשה לענין עליה חמץ הוא והשתא מנא ליה דהוי לענין לענין חמץ לענין חודה דילמא שאני חמץ , --- ו שבתודה ושתי הלחם. שס. בפסח דרבייה קרא למלקות ב (גרידא)

רבינו חננאל

מאחר ששנינו כל שהוא מין דגן הרי זה עובר בפסח, למה מנו חכמים את אלו כותח הבבלי ושכר המדי ושאר המנויין במשנה, והלא בכלן יש בהן מין דגן והרי זה עובר רתתם אלא רדי שיהא בקי בהן ובשמותיהן, כי ההוא דאמר להו הבו לי מידי למכלא ביה רפתא. שמע דקאמרי הבו ליה כותחא הוה ליה בהדיה בשרא, כיון דשמע כותחא פירש, דידע דאית ביה נסיוביה דחלבא. הרי אלו באזהרה ואין בהן משום כרת. אמרינן מאן האי תנא דאית ליה חמץ דגן ומור על ידי חערורח. בו, ונוקשא בעיניה כגון עמילן של טבחים וזומן של צבעין וקולן של סופרים בלאו. אמר רב יהודה אמר רב ר"מ הוא, דתניא שיאור ישרף וכו', ואוקימנא שיאור דקרי ליה ר"מ שיאור, והוא הכספת פנים, תני ישרף, וכן שיאור דקרי ליה ר׳ , דה שיאור. והוא כקרני חגבים, תני ישרף, ושיאור דר׳ מאיר דהוא הכספת פנים כגון נוקשא בעלמא הוא אומר ר' יהודה נותנו לפני כלבו, כלומר מיהא שמעינז ליה לר׳ מאיר דאמר נוקשה בעיניה בלאו, פירוש נוקשה שאינו חמץ גמור וכל שכז חמץ וומץ גמוז וכל שכן וומץ על ידי תערובות. רב נחמן אמר, מתני׳ ר' אליעזר היא, דתניא על חמץ דגן גמור ענוש כרת ועל . עירובו בלאו, דברי אליעזר. וחכמים אומרים על עירובו בולא כלום. שמעינן ליה לר' אליעזר דאמר חמץ דגן גמור . על ידי תערובת בלאו.